

Position Paper December 2011

Svenska ITS Rådets position om ITS Gods

1. Varför ITS Gods?

Godstrafiken inom Europa har mycket att vinna på effektiv ITS. En gemensam europeisk ITS-lösning för godstrafiken som harmonierar med andra internationella initiativ skulle stärka EU:s konkurrenskraft genom förbättrad säkerhet, transportprecision, effektivitet och miljömässig hantering. Idag saknas till exempel ett enhetligt informationssystem som hanterar elektroniska fraktsedlar för transportslagsövergripande godstransporter, något som skulle underlätta såväl administration som byråkrati för både transportörer och myndigheter. Andra områden med förbättringspotential är hantering av farligt gods, digitala kartor, positionering och information om lastinnehåll.

Uppdraget

ITS-rådet har fått ett direktiv¹ av regeringen att verka för ett ökat svenskt agerande i EU inom området. Bakgrunden är att regeringen ser möjligheten att såväl påskynda som påverka införandet av olika ITS-tjänster och också samordna tjänsterna på europeisk och internationell nivå. Detta kommer i förlängningen att komma det svenska näringslivet till nytta, inte minst våra exporterande företag.

Positionspapperna beskriver på en övergripande nivå de viktiga aspekterna hur vi från svenskt håll agerar i olika EU-sammanhang när det gäller ITS-frågor. Dokumentet ska kunna användas av såväl representanter från näringslivet, offentliga organisationer, akademien och dess forskare som olika branschorganisationer. Varje positionspapper omfattar det trafikslagsövergripande perspektivet.

Följande prioriterade områden inom ITS Gods behandlades i den trafikslagsövergripande ITS-strategin och handlingsplanen² som Vägverket på uppdrag av regeringen tog fram 2010.

- Etablering av ett svenskt forum för ITS Gods
- Pilotprojekt inom bland annat digitala transportdokument för gränslösa transporter i samverkan med internationella initiativ samt "gröna korridorer" för minskad miljöpåverkan.
- Standardiserad beskrivning av terminaler och säkra parkeringsplatser för godstransporter.

¹ Regeringens direktiv: http://www.sou.gov.se/kommittedirektiv/2010/dir2010_67.pdf

² ITS-strategi och handlingsplan: <http://www.sou.gov.se/its/handlingsplan.htm>

Position Paper

December 2011

Pågående arbeten

Ett antal projekt som syftar till att nå målen i den trafikslagsövergripande ITS-strategin och handlingsplanen har initierats:

- Forum för ITS gods är etablerat i samverkan med Logistikforum. Arbetet leds av Chalmers som bl.a. är på väg att ta fram en roadmap för området. Syftet är att ta fram en handlingsplan om hur vi också agerar internationellt och inom EU.
- Inom området "gröna korridorer"³ pågår flera projekt med ett stort antal aktörer och med sekretariatet inom Trafikverket. Målet är att skapa bra förutsättningar för godstrafiken inom särskilda transportrutter i syfte att minska miljöpåverkan.
- Trafikverket har utvecklat en Godsstrategi⁴ som syftar till att tydliggöra hur verket hanterar godsfrågorna. Fokus ligger bland annat på energieffektivitet i transportsystemet, välfungerande godstransporter inom storstadsregionerna, effektiva transportkedjor för näringslivet samt robust infrastruktur.
- Det inom ITS-rådet bildade Storstadsforum har etablerat ett fokusområde för citylogistik som leds av Malmö. Samverkan finns med Logistikforum. Citylogistik drivs i form av ett samarbete mellan de tre stora regionerna, Skåne, Stockholm - Mälardalen samt Västra Götaland. Arbetet syftar bland annat till att utbyta erfarenheter och best practice samt att demonstrera gemensamma lösningar kring citylogistik för att bland annat minska miljöstöringen i storstäderna.
- Den Bottniska korridoren⁵, en strategiskt viktig transnationell länk i Europas godstransportsystem, skall ingå i som en del i den Nordiska triangeln. Den går på såväl svensk som finsk sida och binder samman öst-västliga och nord-sydliga transnationella axlar i Sverige, Finland, Norge och Ryssland. Korridoren knyter samman NEW inom Northern Axis med Nordiska triangeln.
- Deltagande i europeiska initiativ med svenska intressen, exempelvis EastWest, MonaLisa, SIMOS, Green Corridors.
- Framtagandet av en målbeskrivning och förankring kring arbetet med säkra parkeringsplatser för lastbilar. Drivs bland annat av East-West korridoren.

2. Prioriteringar för framtiden

Inom positionen ITS gods har Sverige valt att lägga fokus på ett antal utvalda områden som skall snabba på utvecklingen inom området:

- Harmonisering av olika regelsystem, exempelvis procedurer och tjänster för gränspassager i alla EU-länder, ramverk för informationsutbyte, administrativa procedurer m.m. Utveckling av ett enhetligt digitalt transportdokument/fraktsedel för gränslösa transporter. Förbered även piloter för testning.

³ Gröna korridorer <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0606:FIN:EN:PDF>

⁴ Trafikverkets godsstrategi: http://publikationswebbutik.vv.se/upload/6337/100431_trafikverkets_godsstrategi.pdf

⁵ Bottniska korridoren: <http://www.botniskakorridoren.se/>

Position Paper

December 2011

- Medverka aktivt för standardiseringsarbeten kring digitalt informationsutbyte. Här kommer data och information samordnas för de olika trafikslagen för att utöka utbytet mellan olika aktörer. Fokus ligger på bland annat om hur realtidsinformation om var godset befinner sig skall kunna delas samt korttidsprognoser för ankomst av gods respektive hämtning av gods.
- Samordning av information om trafiknät och terminaler där alla trafikslag är inkluderade.
- Tillgängliggörande av data och information från offentliga aktörer som rör godstrafik, se positionsappret "Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag".
- Samordning av olika svenska pågående initiativ med andra demonstrationsprojekt, exempelvis samverkande system vid fordonsrelaterad ITS.
- Påverka pågående och nya godsrelaterade initiativ så att de täcker in flera trafikslag
- Inventera de olika kommissionsdirektiven, t.ex. ITS-direktivet⁶, ITS Urban Forum, godsdirektivet, Urban Action Plan⁷, EU:s vitbok⁸ om transporter och hur de påverkar arbetet.

3. ITS-rådets positionspapper

Följande positionspapper är framtagna till dags dato. De ska vara dynamiska i sin karaktär och kommer att uppdateras successivt. Dessa dokument finns på ITS Rådets hemsida www.sou.gov.se/its.

- Tillgängliggörande av transportrelaterad data oberoende av trafikslag
- ITS Gods
- Fordonsrelaterad ITS
- Attraktiva resetjänster
- Gemensamt betalssystem inom kollektivtrafiken och transportsektorn
- Trafikledning i Storstad – alla trafikslag
- ITS och Trafiksäkerhet

4. Kontaktpersoner

Karin Hård av Segerstad
Senior Advisor ITS
karin.hard-af-segerstad@trafikverket.se
+46 70 762 23 69

Alf Petersson
Senior Advisor ITS
alf.petersson@trafikverket.se
+46 70 558 01 22

⁶ ITS Directive: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:207:0001:0013:EN:PDF>

⁷ Urban Action Plan: http://ec.europa.eu/transport/urban/urban_mobility/action_plan_en.htm

⁸ EU Vitbok för transporter: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0144:FIN:SV:PDF>